

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Eiusdem nouum cum Anna Cliuensi matrimoniu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

IV. Iam advenerat tempus, quo Anna, Gulielmi Clivia Ducis soror ex pacto cum certis Germaniæ Principibus inito, Henrico nubere debebat: quam etiam ob causam magno splendore ac pompa in Angliam adducta, & triduo post ab Henrico Grenvicum deducta est. Hæ nuptiæ magnum videbantur allaturæ rebus Protestantium incrementum; Cromvelo earum actori, non mediocre felicitatem, longe maximam vero utilitatem Duci Clivenfi, cuius hac ratione contra Imperatorem majores futuræ vires videbantur. Sed omnia in contrarium cesserunt, Deo ostendere nobis volente, ea qua humanis vix consiliis etiam stabilissima videntur, arenoso tamen fundamento superædificata esse. Nam & Protestantes à Cæsare debellati sunt, & Henrico ad partes Cæsaris transeunte Gulielmus Clivia Dux Geldrensi ac Iuliacensi amissis Principatibus, supplicem se Carolo sistere coactus est, & Comvelus denique iustas scelerum suorum pœnas tandem incurrit. Nunc tamen voluit Deus ad tempus Comvelum evehere, cuius ego honores, quos hoc procurato matrimonio consequutus est, breviter recensabo. ut tanto major ac tristior agnoscat eum calamitas & ruina. Idibus igitur Aprilis ipse ab Henrico Essexiæ Comes, simulque magnus Regni Camerarius creatur: filius autem eius Gregorius Baronis dignitate ornatur.

In quorum beneficiorum compensationem Comvelus rationem inivit, qua ex populi damno Regium fisco locupletaret. Nam coactis comitiis publicis Londini, Comvelus censuit (nec, quamvis plurimis læderentur, quisquam refragari ausus est) *uti æstimatis omnium Angulorum bonis & possessionibus, Decima una, & quatuor Quinta decima Regi decernerentur; adeo, ut qui viginti aureis æstimaretur, octo; qui vero centum, quadraginta; id est, plus quam tertiam bonorum omnium partem, Regio fisco penderet.* Atque hoc ipsum eodem illo anno nondum plane elapso factum est, quo Rex omnium Monasteriorum bona ac census in suam potestatem redegerat, fisco eius tanquam inexplebili quodam gurgite omnia absorbente. Eisdem Comitiis decretum est, *ut ordo sacrorum militum S. Ioannis, quos Rhonienses vulgo appelebant, qui quasi propugnaculum quoddam sunt Christiani orbis, in universa Anglia omnino tolleretur, eorum proventus omnibus in fisco Regium redactis.* Cromvelus, qui nihil jam posse existimaret fortunam & summam auctoritatem suam evertere, excæcatus magnitu-

dine sua, intolerabilem exercebat in omnes crudelitatem. Nam & Doctorem Vilsonum, & Episcopum Ciestriensem, & Richardum Farmerum ditissimum civem Londinensem, in carcerem conjiciendos curavit: & Ioannem Novellum equitem auratum, delatum Regi ut suspectum, gladio ferri iussit: & plurima alia hujusmodi scelera perpetravit. Quin Legem quoque insuper tulit, *ut si quis in posterum etiam absens atque indicta causa, læsæ Majestatis damnaretur, non minus rite damnatus haberetur, quam si omnibus adhibitæ legitimis formulis per duodecim virale iudicium, ad quod causæ criminales pertinent, condemnatus fuisset.* Quam Legem quum adversus alios à se laram arbitrareretur, contra se ipsum tulit, nam per eam est ipse postea & condemnatus & capite plexus.

V. Henricus, quem libidines suæ defatigabant verius, quam exsatiabant tædio Annæ affici, & conjugium eius fastidire cepit. Cujus rei causam fuisse ajunt, vel quod, quum oratores suos ad conventum Smalcaldicum legasset, ut Anglicanam Religionem, suumque Schisma & Evangelicum Primatum, Protestantibus Principibus probaret, illud neutiquam obtinere potuerit, illis hæc omnia tanquam hæretica detestantibus: Vel, quod quum Carolus V. Cæsar cum Galliarum Rege federe percussio, in Belgium jam salvus pervenisset, & Ducem Clivensem in magnas angustias conjecisset, Henricus de incunda iterum cum Carolo amicitia cœperit cogitare. Ad quas causas hæc quoque accessit, quod Anna Clivenfis quum Germana esset, nec Anglicanam linguam aut consuetudinem nosceret, non potuit Henrici animum, deditum luxui & voluptatibus, oblectare, aut in officio continere. Itaque in puellam quandam, cui nomen Catharinæ Havardæ fuit, quomodo Annam à se disjungeret, deliberavit.

Interea Saxoniarum Dux, & Hassiæ Landgravius, aliisque nonnulli Germaniæ Principes, arma in Cæsarem sumpturi, Henricum sollicitarunt, ut eidem federi, quemadmodum se facturum primo conventu Smalcaldico promiserat, subscriberet. Henricus, qui postea mutatis nonnihil rebus, Cæsari fidem dederat, se federi illi renunciaturum, ne fidem violaret, aut de novo in se Cæsaris iram concitaret, negavit Germanis quod postulabant. At Cromvelus, cuius ministerio cuncta gerebantur, quod propter societatem hæresis Germanis gratificari cuperet, nec ignoraret Henricum sibi à Cæsare timere, & moleste